

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“
ГР. ЧЕРНОМОРЕЦ ОБЩ. СОЗОПОЛ ОБЛ. БУРГАСКА
Ул. „Дружба“ №4а тел./факс: 0550 4 22 35

Утвърдил:

И. Станчева

Директор

П Р А В И Л Н И К

ЗА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ,
ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД
Учебна 2021/2022г.

Настоящият правилник е приет на заседание на Педагогическия съвет с
Протокол № 1 от 23.09.2021г.

Гр. Черноморец
2021 година

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

1. Настоящият правилник е разработен на основание чл.5, ал.1 от Инструкция от 05 юли 1996г. на МОН за изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в системата на народната просвета – ДВ,бр.61/1996г.
2. Правилникът се утвърждава от директора на училището не по-късно от началото на учебната година.
3. Правилникът се актуализира при въвеждане на нови съоръжения, учебно-технически средства, материали и вещества, при изменение на правилата, нормите и изискванията за безопасност на труда в Р България.

РАЗДЕЛ I

Област и ред за прилагане на правилника

1. Правилникът се отнася за учениците, педагогическия и непедагогическия персонал в ОУ "Христо Ботев" – гр. Черноморец, както и за лицата, които по различни поводи се намират в училищната сграда, работилниците, спортните площадки, физкултурния салон и др.
2. За осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд при провеждане на възпитанието, учебната, извънкласната и извънучилищната дейност и при извършване на трудови дейности се спазват установените в Р България единни правила за безопасност на труда.
3. Отговорност за изпълнението на правилника носи училищното ръководство.

РАЗДЕЛ II

Права, задължения и отговорности на длъжностните лица и учащите за осигуряване и спазване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд

УЧИЛИЩНО РЪКОВОДСТВО:

1. Училищното ръководство е длъжно:
 - да осигурява работа на учениците с напълно обезопасени машини и съоръжения;
 - да създава повишен технически надзор при изпълнение на изискванията на техническата безопасност;
 - да осигурява редовно и качествено провеждане на инструктажа за безопасността на труда преди започване на съответната дейност и следи за спазване на съответните правила;

ДИРЕКТОР:

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в училището по действащите нормативни документи, указания и заповеди на министерството, по въпроси на охраната на труда.
2. Утвърждава Правилника за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд в училището, което ръководи.
3. До началото на всяка учебна година актуализира правилника.
4. Организира запознаването на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал и родителите с настоящия правилник.
5. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се.
6. Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.

7. Организира съвместно с медицинското лице, обслужващо училището, провеждането на различните видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в училищната сграда, дворните площи и другите помещения.
8. Създава условия и осигурява цялостно и правилно провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана и контролира прилагането и спазването на изискванията за тяхното провеждане.
9. До началото на всяка учебна година осигурява изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липса на трудови навици.
10. Всяка учебна година организира със съдействието на РИОКОЗ и специализираната лаборатория проверка по спазването на установените в РБългария единни правила, норми и изисквания по отношение на:
 - * вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност;
 - * ергономични условия;
 - * микроклимат / температура и влажност на въздуха/.
11. Осигурява безопасни и здравословни условия на труд, така че всяка опасност за живота и здравето на работника или служителя да бъде предотвратена.
12. Осигурява указания за реда и начина за изпълнение на задачите, включително запознаване с длъжностните характеристики и правилата за здравословни и безопасни условия за труд.
13. Осигурява вписването към длъжностните характеристики на служителите и работниците на конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.
14. При сключване на договори с други организации за изпълнение на ремонтни дейности включва и мерки за осигуряване на безопасни условия за обучение и труд.
15. Носи персонална отговорност по изпълнението и контрола на безопасните условия възпитание, обучение и труд на учащите се през време на учебните занятия в кабинетите, лабораториите и извън учебното заведение.
16. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории и работилници и не допуска използването на неподходящи таваански, избени и студени помещения за подобни цели.
17. Осигуряване необходимите средства за осъществяване на мероприятията по охрана на труда.
18. Осигурява снабдяването с работно и специално облекло и лични предпазни средства и предоставя безплатно специално работно облекло и лични предпазни средства на работниците и служителите, които работят с опасни за здравето течности и др. подобни.
19. Осигурява безплатно работно и униформено облекло, при условия и ред, установени от МС или КТД.
20. Осигурява условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите се.
21. Осигурява преглед на сградите след извършен основен ремонт и обръща внимание на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическата инсталация и съоръжения /зануляване, зазимяване/, монтирането на машините, изискванията по хигиена на труда и противопожарна безопасност.
22. Докладва ежегодно на Педагогическия съвет за състоянието по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана, за причините, довели до трудови злополуки и предприетите мерки за отстраняването им.
23. Осигурява своевременно съставяне на акт за трудов злополука или професионално заболяване, както и разследването на причините, довели до това. Незабавно уведомява РИО, Регионалната инспекция по труда, органите на МВР, Прокуратурата и Гражданската защита в случаите на тежки или със смъртен изход злополуки и на тежки аварии.

24. Осъществява взаимодействие и координация с органите на МТСГ, МЗ, МВР, МОС и местните органи на държавната власт в дейността си по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
25. Отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби и предписания.
26. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.
27. Съгласувано с противопожарните органи определя пътищата за евакуация на учащите и други служители и работници.
28. Подпомага организирането на евакуация на учениците и трудовия колектив през учебната година и контролира нейното изпълнение.
29. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и др.
30. Осигурява изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.
31. Осигурява съответното обезопасяване, когато изходът от училището е в близост до улица с интензивно движение.
32. Разработва и обявява по подходящ начин правила за спазване на здравословни и безопасни условия на труд. Правилата не могат да противоречат на единните и отрасловите правила.
33. Извършва контрол при сключване на трудов договор за спазване на изискванията за правоспособност и квалификация.
34. Проявява специална грижа и внимание към определени категории трудещи се – младежи, жени, лица с намалена трудоспособност и др.

***ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО
ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И
ТРУД:***

1. Осъществява от името на директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето на децата.
2. Провежда начален инструктаж по БХТ и ППО с :
 - а/ всички новопостъпващи в учебното заведение служители и работници преди допускането им до работа;
 - б/ всички учаци ежегодно със започването на учебната година;
 - в/ работници, служители и учаци, изпратени временно на работа или да продължат обучението си в учебното заведение.
3. Оказва помощ и упражнява контрол за правилно провеждане:
 - а/ на инструктажа на работното място и периодичния инструктаж с щатните работници и служители;
 - б/ на инструктажа на работното място, периодичния инструктаж и ежедневен инструктаж с учащите.
4. Организира и участва в разработването на инструкции за безопасна работа в помещенията – работилници, кабинети, лаборатории, съоръжения, инструменти и др.
5. Подготвя предложения за утвърждаване на конкретни задължения за осигуряване на безопасни условия за лицата, ръководещи и изпълняващи трудови и учебни дейности.
6. Участва заедно с медицинското лице, под ръководството на директора, в извършването на периодичен контрол за санитарно-хигиенното състояние във всички помещения, отделни работни места и района на училището.
7. Изисква и контролира осигуряването на :
 - а/ необходимите работни и специални облекла, лични предпазни средства и периодичните им изпитвания;
 - б/ първоначалните и периодични медицински прегледи;
 - в/ необходимите правилници, наредби, стандарти и др. документи по БХТ и ППО;

г/ периодична ежемесечна проверка за техническото състояние на ръчните и подвижни ел. инструменти.

8. Води ревизионна книга за вписване на констатации и предписания на контролните органи по охрана на труда.

9. Разследва причините за станалите трудови злополуки и води книгата за регистриране на актовете за тях. Участва задължително при разследване на аварии, пожари, смъртни и тежки злополуки.

10. Участва в проверките, извършвани от контролните органи на Главна инспекция по труда и др. държавни органи, осъществяващи общ или специализиран контрол по трудовото законодателство.

11. Извършва самостоятелно проверки по БХТ и ППО на всички работни места / работилници, кабинети, лаборатории/. Съставя протоколи за констатациите, с които запознава директора, като изготвя и заповед с конкретни мерки за отстраняване на констатираните нарушения.

12. Периодично информира директора за състоянието на условията на възпитание, обучение и труд в училището и за хода на изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.

13. Осъществява връзка с регионалните органи на ГИТ, МЗ и МВР относно цялостната организация на работата по БХТ и ППО в училището.

14. Дава предложения за подобряване на условията на труд.

15. Контролира спазване на изискванията по нормативните документи, свързани с осигуряване на специалната защита на учениците под 18-годишна възраст:

а/ микроклимат, осветление, шум, вибрации, вредни вещества;

б/ физическо натоварване, работно облекло и ЛПС.

16. Съвместно с директора:

а/ следи и се грижи за наличността и изправността на противопожарните съоръжения;

б/ организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите и обучение за противопожарни знания на учащите;

в/ следи за състоянието на проходите за евакуация.

17. Организира изготвянето на инструкции за противопожарните изисквания и правила, които трябва да се спазват при работа с отделните машини, в отделните помещения и др. случаи.

18. Отговаря за организацията на работата по охрана на труда в училището.

19. Изпълнява и всички други задължения по БХТ и ППО, предвидени в нормативни документи за длъжността.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

1. В началото на всяка учебна година класните ръководители и учителите запознават учениците с нормите на безопасност и условията на труд в класните стаи и кабинетите.

2. При провеждане на спортни игри, походи, състезания и други извънучилищни дейности класните ръководители и учителите задължително инструктират учениците за поведението им като състезатели, участници в похода, пешеходци или пътници в транспортни средства.

3. Списъците на учениците от групите, заминаващи на поход, екскурзия и т.н. се предават на директора след провеждане на задължителния инструктаж заедно с маршрутният лист за придвижване на групата.

4. Екскурзии се провеждат само с изправни превозни средства, след представяне на необходимата документация за технически преглед.

5. При организиране на походи по възможност не се включват хронично болни ученици. Същите могат да участват в похода след разрешение от лекар и писмено съгласие на родителите или при присъствието на родител на мероприятиято.

6. При провеждане на общински, регионални, национални спортни състезания участниците-ученици задължително преминават през медицински преглед под ръководството на учителите по физическо възпитание или треньорите.
7. Преди провеждане на лабораторни упражнения учениците предварително се инструктират от преподавателя за безопасна работа.
8. Задължително е разглеждането на теми по БД и ППО в ЧК.
9. След приключване на учебните занятия учителите задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.
10. Дежурните учители следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата в училищната сграда и следят за поведението на същите в класните стаи, коридорите и стълбищата.
11. Класните ръководители организират застраховането на учениците от паралелката.
12. Учителите по ДБТ, ДТИ и Технологии при провеждане на учебни часове в работилници и учебно-опитни стопанства са длъжни:
 - а/ да извършват необходимия въспитателен инструктаж, да обучават учениците на правилна и безопасна работа, както и да ги инструктират при смяна на работното място;
 - б/ да вписват проведения с учениците инструктаж и обучение по безопасността на труда в специална книга за инструктажи;
 - в/ при системни нарушения на безопасността на труда да отстраняват от работа учениците;
13. Организират и ръководят работата с учениците в клас. Носят отговорност за сигурността и безопасността при осъществяване на учебната, трудовата, игровата, физкултурната и други дейности.
14. Изискват и съблюдават устройството и обзавеждането на класните стаи да бъде в съответствие с изискванията на БХТ и ППО. Особено внимание да обръщат за състоянието и обезопасяването на елконтакти, отоплителни тела, вратите, масите, чиновете, столовете, шкафовете, осветителните тела, температурата на въздуха, движението на въздуха, състоянието на пода и др.
15. Да изискват и осигуряват разположението на масите, чиновете и столовете спрямо изходната врата да бъде такова, че да позволи бързо и безпрепятствено излизане на учениците от стаята в случай на пожар или друга опасност.
16. Постоянно да наблюдават действията на учениците с оглед недопускане на наранявания и сбивания. Да следят за състоянието на материалната база – остри ръбове, излизане на гвоздеи, поднали или разковани плотове и др.
17. При извеждане на учениците навън да проверяват за облеклото им с цел недопускане на простудно заболяване или увреждане от въздействието на слънце, дъжд, сняг и др.
18. При забелязване в помещенията или в района на училището на места, опасни за учениците, да сигнализират на директора за предприемане на съответните мерки.
19. Да изискват местата за учене и игра да отговарят на хигиенните изисквания за чистота.

НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

1. Да спазват установената трудова, техническа и технологична дисциплина, да изпълняват трудовите си задължения точно и добросъвестно.
2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол или друго упойващо вещество.
3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движението и противопожарната охрана.

4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на лицата, които биха могли да пострадат при извършването от тях работа или дейност.
5. Да поддържат реда, необходимата чистота, културна и приветлива обстановка на работното си място.
6. Да не предприемат по своя инициатива работа, с която не са запознати и не им е възлагана.
7. Да не работят с машини, които не познават.
8. Да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасните методи на труд.
9. Периодично или за конкретен случай да се запознават с изискванията за безопасна работа, отнасящи се за работното място, на което работят.
10. Имат право да откажат изпълнението или да преустановят работата, когато възникне сериозна и непосредствена опасност за живота и здравето им, като незабавно уведомят за това прекия си ръководител.
11. Имат право да откажат изпълнението на работа, за която не са инструктирани или нямат изискваната се правоспособност.
12. Задължително да се явят за периодичен медицински преглед и изследване, когато за това им е съобщено или в друг конкретен случай.
13. Чистачките задължително забърсват с влажна кърпа всяка сутрин преди началото на учебните занятия всички чинове, маси, бюра, пейки, первази и повърхности.
14. Преди началото на учебните занятия всички класни стаи, кабинети, учителска стая и канцеларии задължително се почистват и проветряват.
15. Класните стаи и кабинетите задължително се проветряват през всяко междучасие.
16. Класните стаи и кабинетите задължително се почистват след приключване на учебните занятия, проветряват се и се забърсват с влажна кърпа.
17. Пред началото на учебните занятия по време на отоплителния сезон огнярът всяка сутрин проверява състоянието на радиаторите в училищната сграда, а при констатирани нередности незабавно уведомява училищното ръководство.
18. Пред началото и след края на учебните занятия работникът по поддръжка и ремонт задължително проверява състоянието на вратите, прозорците, чиновете, масите, бюрата, шкафовете и осветлението. При констатиране на нередности незабавно пристъпва към отстраняването им, като своевременно уведомява ЗАТС и училищното ръководство.
19. Коридорите и стълбищата на училищната сграда се забърсват от чистачките след всяко междучасие.
20. Санитарните помещения се почистват преди започване на учебни занятия, след всяко междучасие и след приключване на учебните занятия.
21. Чистачките измиват прозорците всяка ваканция. Тяхното почистване се извършва след внимателното им отваряне, а също на изправни маси или стълби.
22. Качването и слизането при почистването на прозорците или подмяната на осветителните тела става изключително внимателно при спазване на правилата за безопасност.
23. Училищният двор и спортните площадки се почистват всяка сутрин, след голямото междучасие и след приключване на учебните занятия.
24. Пердета, завеси, покривки, пътеки и килими се перат всяка ваканция.
25. Почистването на дюшеметата става през ваканцията, като чистачките спазват правилата за работа с опасни химикали.
26. По време на работа с опасни химикали прозорците в кабинетите, класните стаи и залите задължително са отворени.
27. При подмяна на осветителни тела, ремонт на учебно-технически средства, съоръжения и др. те задължително се изключват от електрическата мрежа.
28. Ремонт на елtabla се извършва само след централно изключване на елмрежа.

29. След приключване на учебните занятия чистачките задължително проверяват за забравени включени електрически уреди, учебно-технически средства и осветление.
30. Обслужващият персонал изпълнява задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика само в работно облекло.
31. До началото на учебната година задължително се осигуряват от длъжностното лице медикаменти за долекарска помощ.
32. При пожар, земетресение, авария, стихийно бедствие и др. чистачките от първия етаж обезпечават отварянето на вратите и изходите за евакуация на учениците.
33. За училищни нужди се закупуват или приемат като дарения само уреди, съоръжения, пособия, учебно-технически средства и др., отговарящи на БДС.
34. Лесно запалими материали се съхраняват от домакина на строго определени за целта места, безопасни за здравето и живота на учениците и трудовия колектив.
35. Забрането е запалването на събраните отпадъци и листа в училищния двор и около него.
36. През есенно-зимния сезон стриктно да се спазва планът за работа при зимни условия – “План за осигуряване на нормален учебен процес през зимата” с оглед на безопасните и здравословни условия на труд.

УЧЕНИЦИ

1. При придвижване от дома към училище всеки ученик се дължава стриктно да спазва правилата за движение по пътищата.
2. При пресичане на улица “Вапцаров”, улица “Св. Никола” и улица “Дружба” до изхода на училището всеки ученик е длъжен да се огледа, ослуша и ако не идва превозно средство, да премине.
3. Придвижването по коридорите и стълбищата в училищната сграда става само от дясно.
4. Забранява се на учениците да тичат, скачат и се боричкат в класните стаи и училищните коридори.
5. Пет минути преди започване на часа учениците заемат работните си места и спокойно изчакват идването на преподавателя.
6. Категорично се забранява на учениците качването по первазите на прозорците, както и катеренето на спортните съоръжения без разрешението на преподавателя по физическо възпитание.
7. Организирането и провеждането на спортни игри и състезания в двора на училището и спортните площадки става само в присъствието на учител. Ако топката попадне на улицата, ученикът внимателно излиза на уличното платно под наблюдението на учителя.
8. Забранява се на учениците при отсъствие на учител да вдигат шум в класните стаи.
9. Забранява се на учениците да консумират закуски в училищната сграда.
10. По време на извънкласни и извънучилищни мероприятия учениците задължително и стриктно спазват указанията на класния ръководител или учителя.
11. Забранява се на учениците да пият и боравят с учебно-технически средства и пособия в отсъствието на учител.
12. Категорично е забранено на учениците да пипат здрави или счупени контакти и електрически ключове. При откриване на повредени или счупени контакти или електрически ключове са длъжни незабавно да уведомят класния ръководител или училищното ръководство.

13. Изслушват внимателно всички беседи и инструктажи, които учителите изнасят по охрана на труда и ППО.
14. Разписват се в Книгата за инструктаж – общата и по специфичните учебни предмети – физика, химия, ФВС, труд и техника, с което удостоверяват, че са им известни правилата по безопасност на труда и се задължават да ги спазват най-строго.
15. Спазват разпоредбите по охрана на труда и Правилника за дейността на училището, като изпълняват точно дадените им указания в това отношение и поддържат ред, чистота и висока култура на работното място.
16. Използват задължително работно облекло и лични предпазни средства.
17. Дежурните ученици следят за отоплението, осветлението и проветряването на класните стаи.
18. Забранява се пипането на спирателните кранове на радиаторите на парното отопление, пренасянето, придвижването и вдигането на тежести от учениците без присъствие на учител.
19. Не носят в училището опасни за здравето вещи и предмети.
20. Не използват запалителни средства по никакви причини не само в училището и района, но и на обществени места.
21. При силен вятър, дъжд и сняг не вървят в близост до училищната сграда поради опасност от падане на керемиди, стъкла и др.
22. Не блъскат и ритат вратите при отваряне и затваряне, за да не ударят по непредпазливост някого.
23. Не блъскат, ритат и подлагат крак на вървящите до тях ученици, за да избегнат наранявания.

Г Л А В А В Т О Р А

Условия, изисквания и правила за безопасно и здравословно провеждане на възпитанието, обучението и трудовата дейност

РАЗДЕЛ I

Изисквания към съоръжения и работни места за безопасна работа

1. Да се извършва от помощния персонал навременно и редовно почистване и измиване на физкултурния салон, съблекалня и спортни площадки.
2. Във физкултурния салон се влиза организирано и с чисто игрално облекло.
3. Преди започването на учебния час по физическо възпитание се забранява разместването и изнасянето на спортния инвентар и ползването му без разрешението на учителя.
4. Кабинетите и лабораториите по химия, физика и др. трябва да имат в непосредствено съседство хранилище.
5. Обезопасени машини и съоръжения са тези, които са механично обезопасени, електрообезопасени, пожаро- и взривообезопасени и тези, при които е осигурена защитата срещу опасностите като:
 - * въздействия на ниска и висока повърхностна температура;
 - * отделяне на вредни вещества и влага във въздуха на работната зона;
 - * нарушаване на микроклимата;
 - * въздействие на шум, вибрации и др.
6. Пространството, в което постоянно действат или периодично възникват опасни за здравето на човека фактори, е опасна зона за увреждане, която може да бъде постоянна или променлива.
7. Учебните работилници, кабинети, лаборатории, физкултурен салон и други подобни трябва да бъдат напълно механично електро и пожарообезопасени.
8. Задължително е спазването на изискванията на ПБТ и инструкциите за безопасна работа, с които учениците трябва да бъдат запознати.
9. Всички учебно-технически средства да се използват по своето предназначение и съобразно изискванията на БХТ.

А. Механично обезопасяване

1. Съоръженията и работните места в лабораториите и кабинетите трябва да бъдат напълно обезопасени, съгласно изискванията на действащите правилници и нормативни документи за съответните дейности и видове работи.

2. Наличието и състоянието на защитните средства, намиращи се в експлоатация, да се проверява всеки три месеца.

3. Забранява се използването на неизпитани защитни средства и такива, за които срокът за периодично изпитване е изтекъл.

Б. Електрообзавеждане и електрообезопасяване.

1. Електрическите уредби, съоръжения, инсталации и съставлящите ги елементи по устройство и изпълнение да отговарят на изискванията на правилника за устройство на електрическите уредби, както и да са съобразени със специфичните условия на експлоатация и изисквания за поддържане и ремонт.

2. При необходимост да се вземат допълнителни технически и организационни мерки, включително и използване на средства за индивидуална защита.

3. Да се спазват изискванията за безопасна работа при експлоатация и поддържане на електрически уреди, електрически съоръжения, електрически инсталации, електрически проводни и др.

4. Да се осигурят електрическите уредби и съоръжения, машините, инструментите, инсталациите, осветителните тела и др. срещу опасността да предизвикат пожар чрез изпълнение на ел. частта им в съответствие с изискванията за пожаро и взривоопасната зона, където се използват.

5. Състоянието на изолацията и сигурността на електрообезопасяването трябва да бъдат проверявани най-малко два пъти в годината.

6. Включването и изключването на напрежението за електроконсуматорите в лабораториите трябва да се извършва от централното табло.

7. Забранено е на учениците да пипат и извършват поправки и ремонт на елинсталациите.

8. Забранява се полагането на захранващ кабел върху и под строителните материали, обзавеждане по проходи, пътеки и други места, където е възможно увреждането им.

9. Кабели и проводници, които не захранват механизми или електрическо осветление задължително да се демонтират, а не само да се изолират.

10. Забранено е използването на земята като фазов и нулев проводник в електрическите уредби с напрежение до 1000 волта.

11. Задължително се изготвят инструкции за безопасна работа с ръчни електрически инструменти, преносими електрически лампи и трансформатори, за изискванията към условията, на които трябва да отговарят тези инструменти.

12. Не се допуска работа с неизправни електрически щепселни съединения, ключове, шнурове и кабели.

13. Обслужването и поддържането на електрически съоръжения, инсталации и електрически проводници се извършва от лица с необходимата техническа правоспособност, притежаващи изискваната квалификационна група и да се медицинско освидетелствани.

РАЗДЕЛ II

Хигиенни и здравословни изисквания за работните места и за учебнопроизводствената дейност на учениците

А. Учебно-производствена среда и учебно-производствен процес.

1. Забранява се увеличаването продължителността на учебния час и съкращаването на почивките.

2. Кабинетите, лабораториите, физкултурния салон и др.под. трябва да бъдат в помещения с благоприятни условия за работа, което ще осигурява максимално напрежение на нервната система и сърдечно-съдовата дейност на ученика, ще намалява умората, а оттам и опасността от злополуки.

Б. Общи изисквания

1. Учебните кабинети, работилници, лаборатории, физкултурен салон и под. трябва да отговарят на санитарно-хигиенните изисквания по отделните фактори – микроклимат, осветление /естествено и изкуствено/, вредни вещества, шум, вибрации, лъчения и др.
2. За всеки ученик да се осигурява минимална кубатура 4 куб.м. Допуска се най-малка височина на учебните помещения 3.5 м.
3. Учебният процес започва най-рано в 7:30 ч. и не превишава 6 учебни часа за I – IV клас и 7 учебни часа за V – VIII клас.

Санитарно-битово осигуряване.

А. Микроклимат – температура, влажност и скорост на въздуха. Отопление и вентилация.

1. Хигиенните изисквания към микроклиматичните параметри на въздуха в работните помещения да отговарят на БДС 14776-87
2. Да се спазват оптималните норми на работните места за температура и скорост на въздуха в зависимост от периода на годината.
3. Необходимо е да се поддържа постоянна температура в работните помещения с помощта на отоплителни тела, които не трябва да влошават микроклимата.
4. Температурата на въздуха през топлия период не бива да превишава 28 градуса независимо от температурата на външния въздух.

Б. Естествено и изкуствено осветление.

1. Всички помещения, независимо от времето на пребиваване в тях, трябва да бъдат осигурени с естествено осветление.
2. Помещенията, в които обективно е доказана невъзможността да се осигурят нормите за естествено осветление, трябва да се осветяват през деня със смесено осветление,
3. Аварийното и евакуационно осветление трябва да се захранват от независим източник на напрежение или да се превключват автоматично към него при внезапно изключване на работното осветление.
4. Да се спазват отрасловите норми за изкуствена осветеност на работната повърхност в лукса, както следва:
 - * класни стаи, учебни кабинети, лаборатории в средата на дъската 500, на работните маси и чиновете 300;
 - * в кабинета по изобразително изкуство в средата на дъската 300, на работните маси и чиновете 500;
 - * физкултурни зали на пода 200;
 - * кабинети и стаи на преподавателите 200;
 - * други помещения – вестибюли, гардеробни – на пода 150, стълбища на пода 50;
 - * административни помещения 400.
5. В кабинетите и лабораториите по химия и физика е наложително наличието на резервно осветление, което трябва да се осигурява от независим източник.

В. Шум и вибрации.

1. Да се спазват допустимите стойности на нивата на шума.
2. Да се полагат всички усилия и технически решения за премахване или обезшумяване на източниците на шум.
3. Да се извършва измерване на вибрациите по методи, регламентирани от БДС.

Г. Вредни вещества.

1. Да се съхраняват с голяма отговорност в отделни специални за целта помещения, снабдени със стелажи, съдове за дозиране, противопожарно обзавеждане с инвентар, приспособления за промиване на очите, аптечка с медикаменти за първа помощ и др.
2. Работещите с тях да се запознати с техните свойства и правилата за работа, като се подлагат на специален инструктаж.

3. Повдигането, пренасянето и манипулирането с такива видове товари да се извършва със специално работно облекло, защитни обувки, предпазни престилки, ръкавици и очила.
4. Забранява се пренасянето на вредни вещества в счупени съдове или повредени опаковки.
5. Съдовете, в които се съхраняват вредните вещества, да са снабдени с трудно премахващи се надписи с названието на веществото.
6. При разливане на вредно вещество същото да се почиства по безопасен начин, а след почистване задължително и промиване на замърсеното място с вода.
7. Забранява се изхвърлянето в канализацията на отработени разтвори, съдържащи отровни вещества, разяждащи химикали и др. подобни.

Д. Йонизиращи лъчения и електромагнитни полета.

1. На ученици до 18 годишна възраст не могат да се възлагат дейности, при които имат контакт с канцерогенни вещества, йонизиращи лъчения и електромагнитни полета.

Е. Физическо натоварване.

1. Забранено е вдигане и пренасяне на тежести от учениците, освен нормативно регламентираните изключения за това.
2. Пренасянето на един и същ товар от двама ученици едновременно се допуска при условие, че теглото му не надвишава два пъти нормата за съответния пол и възраст.

Ж. Санитарно-битово осигуряване. Водоснабдяване и канализация.

1. Територията на училището и дворните площи да се поддържат чисти, а отпадъците да се събират на определените за целта места.
2. За осигуряване на лична хигиена на работниците и служителите да се осигурят санитарно-битови помещения.
3. Да се поддържат в добър вид съблекалните, помещенията с умивалници, тоалетните и в изправност шкафчетата, бойлерите и др.
4. Да се спазва от всички – педагогически, непедагогически персонал и ученици въведения режим на труд и почивка.
5. Кабинетът на медицинския специалист да бъде обзаведен и оборудван с необходимите средства и медикаменти за оказване на първа помощ.
6. Условието за санитарно-битово и медицинско обслужване на педагогическия и непедагогическия персонал и на учениците съобразно санитарните норми и изисквания се осигуряват от директора на училището.

З. Водоснабдяване и канализация

1. Училищната сграда да бъде осигурена с необходимите количества вода за хигиенно-санитарни, питейно-битови и противопожарни нужди.
2. Да се поддържа в изправност водопроводната инсталация и канализационната система.

И. Карти за условията на труд.

1. Да се извърши оценка на условията на труд, като същите се определят чрез данните на съществуващите паспорти на условията на труд с давност не по-голяма от три години и да се извършват от специализирани лаборатории.
2. Контролът по измерване на елементите от условията на труд се осъществява от контролните органи на МЗ и МТСП.

РАЗДЕЛ III

Противопожарна охрана.

1. Противопожарни изисквания към помещенията.

А. Помещения за образователно-възпитателна дейност.

1. Да се извършва постоянна контрол за ползването на електро-нагревателните и отоплителните уреди. При спиране на електрическия ток да се ползват само електрически фенерчета или газови лампи.
2. Отоплителните уреди да бъдат монтирани правилно и безопасно.

3. Лесно запалимите течности в лабораториите да се съхраняват в метални шкафове.
4. В коридорите и по стълбищата да не се съхраняват маси, столове, чинове или друг инвентар.
5. Изходите за евакуация да се поддържат годни за ползване при евакуация.
6. В тапанските и избените помещения да не се складира лесно запалими материали, да бъдат заключени и да няма свободен достъп до тях.
7. Противопожарните уреди и съоръжения да се поддържат в изправност и годност за използване.
8. Да се спазват най-строго изискванията за пожарна безопасност при извършване на заваръчни и други огневи дейности.
9. Да се изготви план за евакуация на учениците при пожар, същият да бъде поставен на видно място в училищната сграда на всеки етаж и да се проиграва веднъж на учебен срок през учебната година.

Б. Учебни работилници.

В. Училища сред природата и екскурзии за деца и ученици

1. Сградите да бъдат осигурени със средства за гасене на пожари и телефонна връзка.
2. Сградите да имат най-малко два изхода, водещи непосредствено навън.
3. В близост до помещенията, заети от учаци се, е забранено паленето на огън и ползването на открити огнени източници.

II. Противопожарни изисквания при провеждане на масови мероприятия - тържества, вечери и др.

1. Помещенията, в които се провеждат масови събирания трябва да бъдат от първа и втора степен на пожароустойчивост, да имат най-малко два изхода навън и спазени всички други изисквания за евакуацията на хора.
2. Да бъдат осигурени всички необходими средства за пожарогасене.
3. По време на масовото мероприятие при учениците трябва да присъства представител на училищното ръководство, който да следи и отговаря за спазването на всички правила по противопожарна охрана.
4. Забранено е:
 - осъществяването на светлинни ефекти с използване на химически и други вещества, които могат да причинят пожар;
 - да се гаси напълно светлината в помещението;
 - разполагането на маси и други предмети в помещението по начин, който ще затрудни бързото му напускане от присъстващите.
5. Украсата с електрически илюминации да се извършва само от правоспособен електротехник, който да спази всички изисквания за електро и пожаробезопасност.

РАЗДЕЛ IV

Работно облекло и предпазни средства.

1. Предпазните средства и работното облекло се осигуряват съгласно реда и изискванията, определени в нормативните актове и се ползват само по предназначението им в работно време.
2. Изготвя се и се утвърждава списък на работните места и видовете работа, за които са необходими предпазни средства и работно облекло, като се определя видът, срокът за износването и условията за използването им.
3. Разходите по доставка и поддържането на работното облекло и предпазните средства са за сметка на работодателя и от бюджета на училището.
4. До началото на всяка учебна година комисия, назначена със заповед на директора, проверява наличието, състоянието и годността на личните предпазни средства.

РАЗДЕЛ V

Правила и изисквания за безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории, с машини, съоръжения и инструменти и др. работни места и дейности

1. Безопасна работа в учебните кабинети и лаборатории
2. Кабинет по физика.
3. Кабинет и лаборатория по химия.
4. Кабинет по електротехника.
5. Кабинет по труд и техника.
6. Провеждане на физически занимания — физкултурен салон и площадка за физкултура.
 - * уредите да бъдат здрави и неподвижно закрепени;
 - * да не се допуска игра на уреди, които са физически износени и крият опасност от нараняване;
 - * баскетболните табла, хандбалните врати, волейболните колоши, шведските стени и др. да бъдат закрепени здраво или стабилизирани с тежести;
 - * траповете за скачане да са дълбоко разкопани.
7. Извънучилищна дейност.
 - * при организиране на извънучилищни мероприятия ръководителят на групата да изготви и представи на директора план за провеждане на мероприятиято;
 - * извънучилищното мероприятие се провежда след издадена от директора писмена заповед, проведени инструктажи с учениците и подадени декларации от родителите;
 - * директорът определя и запознава придружителите на групата с конкретните им задължения за осигуряване на безопасното провеждане на извънучилищното мероприятие срещу подпис..
8. Организирано придвижване на ученици и друг персонал като пешеходци и пътници в превозни средства.
 - * задължително е спазването на изготвения и утвърден от директора план на Комисията по безопасност на движението, охрана на труда и защита при природни и други бедствия.
9. Дейност в случай на пожар, авария или природно бедствие.
 - * да не се допуска паника и да се действа организирано и уверено;
 - * при усещане на първите признаци на земетресение да не се напуска сграда самостоятелно от ученици или учители;
 - * да се заемат местата до вътрешните стени или коридорите, които са сравнително по-устойчиви на въздействието;
 - * след преминаването на първия тряс незабавно да се изключат нагревателните и отоплителните уреди в училището, под ръководството на учителите организирано, при спазване на плана за евакуация да се напуснат класните стаи;
 - * след напускане на сградата да не се застава на разстояние, по-малко от височината ѝ;
 - * задължително е спазването от всички — трудов колектив и ученици — на противопожарната наредба, утвърдена от директора;
 - * при възникване на пожар е необходимо да се уведомят незабавно органите на противопожарната охрана, като се посочи адресът на училището;
 - * да се започне незабавно гасене на пожара с наличните противопожарни съоръжения;
 - * организирано и без паника да се евакуират учениците, съгласно плана за евакуация и конкретната пожарна обстановка;
 - * задимен участък да се преминава с поставена на дихателните органи мокра кърпа;
 - * директорът на училището и учителите напуска последни училищната сграда след извеждане на всички ученици;
 - * при разрастване на пожара да се вземат мерки за спасяване на ценно имущество и документация;
 - * при пристигане на противопожарните коли да се информират служителите на СПАБ за следното:
 - има ли ученици, неизведени от класните стаи и къде;

- кои помещения са обхващани от огъня и къде се разпространява;
- местата за съхраняване на лесно запалими течности, документация, ценно имущество и др.

ГЛАВА ТРЕТА

Инструктажи и обучения по безопасност, хигиена на труда и противопожарната охрана

1. Училищният директор задължително с писмена заповед създава организация за цялостното провеждане на видовете инструктажи, техния обхват, продължителност, тематика, програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.
2. Инструктажите се провеждат от длъжностните лица с техническо или друго подходящо образование и съответен опит през време на работа.
3. Инструктажи за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд се провеждат от учители и оторизирани лица както и когато учениците, педагогическия и непедагогическия персонал или лица от други организации извършват самостоятелно или съвместно следните дейности:
 - * ремонт, монтаж и демонтаж на машини, апарати и съоръжения;
 - * ремонт на различни видове инсталации – електрически, отоплителни, водопроводни и канализационни;
 - * строително-монтажни дейности на училищната сграда или на двора на училището;
 - * товаро-разтоварни или транспортни дейности.
4. Директорът на учебното заведение ежегодно организира форми за повишаване на знанията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана на длъжностните лица, които ръководят и управляват трудови и учебни процеси и на тези, определени да провеждат инструктажа.
5. С всички работници, служители и ученици да се проведат инструктажи за безопасни условия на възпитание, обучение и труд и безопасни методи на работа.
6. Училищният директор да организира провеждането на периодично обучение и инструктаж по правилата за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд.
7. По отношение на организацията на инструктажите да се привлече училищното настоятелство.
8. Задължително е документирането на проведените видове инструктажи.
9. Не се допускат на работа лица, които не са инструктирани.
10. Контролът по спазването на изискванията за организацията, реда и условията за провеждане и документиране на видовете инструктажи се осъществява от училищния директор.
11. Въвеждането, воденето, съхранението и контролът по документацията за дейностите, осигуряващи здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд се изпълнява от директора на училището или от упълномощено длъжностно лице.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Трудови злополуки

1. За трудови злополуки се считат всички травматични увреждания, станали по време или във връзка, или по повод на извършваната работа, както и всяко увреждане на здравословното състояние, настъпило в резултат на изпълняваните трудови задължения.
2. Регистрират се всички трудови злополуки, които са станали с работници или служители и са предизвикали загубване на работоспособност за един или повече дни.
3. За всяка трудова злополука самият пострадад или най-близкият свидетел на злополуката незабавно уведомява училищния директор.
4. Трудовата злополука се установява от директора на училището с акт в тридневен срок, считано от деня на злополуката, а професионалното заболяване в тридневен срок от неговото констатиране от съответните здравни органи.

5. Директорът на учебното заведение организира регистрирането, отчитането и анализирането на трудовите злополуки и професионални заболявания по установения в РБългария ред.
6. Училищният директор незабавно уведомява РУО, регионалната инспекция по труда, органите на МВР, прокуратурата и гражданска защита в случаите на тежки или със смъртен изход трудови злополуки и тежки аварии.
7. Мерки за предотвратяване на трудовите злополуки и на общите и професионалните заболявания се вземат от училищния директор.

ГЛАВА ПЕТА

Долекарска помощ

1. Да се ползват правилата, предназначени за обучение на работниците и служителите за оказване на първа долекарска помощ при увреждане здравето на хора при трудовата им дейност, утвърдени от министъра на здравеопазването и министъра на труда и социалните грижи.
2. Спазването на правилата за оказване на първа долекарска помощ /утвърдени на основание чл.276 ал.1 и ал.2 от КТ/ е задължително.
3. При изпадане на ученици в гърч да се запази спокойствие, да се постави детето далеч от остри и горещи предмети, да се разхлабят пристягащите дрехи, да се постави тялото в странично положение и да се повика веднага медицинско лице, обслужващо училището. Да не се правят опити за ограничаване на гърчовите движения и свестяване /пръскане с вода и изкуствено дишане, които влошават състоянието на детето/, да се изнесе на свеж въздух пострадалия и да не се дават течности през устата.
4. При настъпване на алергичен шок на мястото на инфектиране да се постави турникет.
5. При колапс да се напляска лицето и да се напръска с вода, да се дадат тонизиращи напитки и вода.
6. При травматизъм да се направи компресивна превръзка, при счупване на крайник или открита фрактура да не се предприема нищо. При внезапно падане пострадалият се оставя на мястото на произшествието до идването на медицинския специалист, като се отстраняват наблюдателите и се оставят само двама преки свидетели на произшествието.
7. При повръщане да не се дават вода и течности през устата.
8. При удар от електрически ток да се освободи пострадалия от проводника при сигурни предпазни мерки – с дървен предмет. Пострадалият да се постави на пода с обърната настрани глава без възглавница и да се започне външен сърдечен масаж, след което вдигване уста в уста или уста в нос. Да се повика специализирана реанимационна линейка.